

Pokyny ke státním závěrečným zkouškám (SZZk) magisterského studia religionistiky

Pokyny ke státním závěrečným zkouškám (SZZk) bakalářského studia religionistiky

I. SZZK budou probíhat ve třech termínech: leden/únor, květen/červen a srpen/září daného kalendářního roku. Na první termín se studenti přihlásí nejpozději do 30. listopadu předešlého kalendářního roku, na druhý nejpozději do 31. března stávajícího roku, na třetí termín do 30. června téhož roku. Pro odevzdání diplomových prací platí stejné termíny. S přihláškou ke zkoušce studenti odevzdávají seznam prostudované literatury (z doporučených titulů). Zkouška se skládá z obhajoby diplomové práce a z ústní zkoušky.

II. Obhajoba diplomové práce

Obhajoba bude probíhat před komisí za přítomnosti vedoucího práce a pokud možno i oponenta. Sestává z přečtení posudků a vlastní obhajoby, při které student odpoví na připomínky vedoucího a oponenta. Jejich písemná hodnocení obdrží student nejpozději týden před obhajobou. Dále student odpoví na otázky, které mohou hodnotitelé práce výslovně k tématu práce položit. Obhajoba trvá orientačně 30 minut. Komise po poradě za nepřítomnosti studenta rozhodne o dílčí známce, již studentovi oznámí.

III. Ústní zkouška

Při ústní zkoušce student odpoví na tři otázky. První z nich se týká hlavních náboženských systémů (celkem pět okruhů otázek) a je rozdělena na dvě podotázky. V podotázce a) prokazuje student podrobnou znalost jednoho jím předem zvoleného systému, u podotázky b) pak základní znalost jiného systému (podotázka je vybírána losem z ostatních čtyř okruhů). Druhý okruh otázek se týká současné a moderní religiozity, třetí okruh pak teorie a metodologie oboru. Orientační čas na ústní zkoušku je 1 hodina. Po ústní zkoušce komise za nepřítomnosti studenta rozhodne o dílčích známkách za jednotlivé otázky a celkové známce za ústní část státní závěrečné zkoušky.

Po druhé z obou částí komise stanoví celkovou známku za státní závěrečnou zkoušku a podle podkladu ze studijního oddělení též celkový výsledek studia.

A) Okruhy otázek k SZZk (Mgr.) - tematické okruhy z dějin náboženství

JUDAISMUS

1) Vývoj židovské “kanonické” literatury

Otázka židovského kánonu (*Palestinský a Alexandrijský kánon*); *sidur* (modlitební sborník); vysvětlí pojmy *Aškenáz* (aškenazské komunity), *Sefarad* (sefardské komunity), *Edot ha-mizrach* (východní komunity) v návaznosti na jejich literární produkci (“kanonickou” literaturu), historický vývoj a geografické rozložení židů.

2) “Tóra” její pojetí v židovské tradici

Pojem *Sefer tora*; význam a interpretace; Interpretace **rabínská** - *midraš*, (*Šlomo ben Jicchak*); **racionalistická** - *Průvodce zbloudilých* (*Moše ben Majmon*); **mystická** - *Sefer Zohar*, *Abraham Abulafia*; *Sefer kuzáři* (*Jehuda Ha-Levi*) “Zjevení na Sinaji” (*Maamad har Sinaj*) v polemice s křesťanskou a islámskou tradicí; *Stezka Tóry* – (*Maharal*); *Traktát Theologicko-Politický* (*Baruch Spinoza*).

3) Význam šabatu v židovské tradici a halacha

Vysvětlí vývoj *halachy* na příkladu *šabatu*; charakteristika: *micvot*, *Mišna*, *Talmud*, *Responsa* (*šeelot utešuvot*), *kodexy*: *Mišne Tóra*; *Šulchan aruch* (*Kicur Šulchan aruch*); pojetí *šabatu* u A. J. Heschela.

4) Racionalistická tradice versus mystická tradice (kabala)

Šlošah asar ikarim - 13 článků víry jejich význam, důvod formulace a platnost; modlitby (v *siduru*): *“Jigdal”*, *“Ani maamin”* a *Sefer zohar* a *Průvodce zbloudilých* (*Moše ben Majmon*); *Abraham Abulafia*.

5) Židovské osvícenství

Předpoklady, důvody vzniku, působení a význam *Mosese Mendelsohna* a *Salomona Maimona* v kontextu kontroverze s tradičním judaismem (*Chatam Sofer*) a *Immanuelem Kantem*; **Chasidismus**: důvody vzniku, *Baal Šem Tov*, *Nachman mi Braslav*, *Šneur Zalman z Ljady*; kontroverze *chasidim versus mitnagdim*; *chasidismus* v pojetí *Martina Bubera*.

6) Pražské renesanční duchovní centrum

Předpoklady, širší historické a myšlenkové pozadí, důvody vzniku a význam, *Jehuda Liwa ben Becalel*, *Jom Tov Lipmann Heller*; *Safedské duchovní centrum*: charakteristika centra, historické pozadí vzniku, díla, významní učenci: *Josef Karo*, *Moše Cordovero*, *Jicchak Luria*, *Chajim Vital*.

7) Amsterdamské duchovní centrum (Holandský Jeruzalém)

Předpoklady, širší historické a myšlenkové pozadí, důvody vzniku a význam, *Traktát Theologicko-Politický* (*Baruch Spinoza*).

8) Židovská mystická tradice (kabala)

Pojemy “*kabala*” “*mysticismus*”, interpretace “*vzniku*” *kabaly*, *periodizace*, významné spisy a jejich charakteristika; *kabala* a *židovská tradice*; *kabala* a *křesťanská tradice*; *G. Scholem*, *M. Buber* versus *M. Idel*.

9) Výklad “Vzkříšení z mrtvých”

V *Tóře*, *rabínské tradici* (*rabínském judaismu*) a ve spise *Tchijat ha metim* - *Pojednání o zmrtvýchvstání* (*Moše ben Majmon*) v kontextu *křesťanské tradice* (*De civitate dei – O Boží obci*, *Augustin*) a *muslimské tradice* (*Korán*).

10) Pojetí “Stvoření”

V *židovské tradici* *Hebrejská bible*; *Rabínská literatura* (*midraš*) v kontextu spisu *De opificio mundi* - *O stvoření světa* (*Filón Alexandrijský*), dialogu *Timaios* a prologu *Janova evangelia*; *Sefer jecira* - *Kniha stvoření* - *recepce* tohoto spisu v *pozdější židovské tradici* a v kontextu *Pistis Sofia* a *Corpus hermeticum*; *porovnání* s *křesťanskou* a *islámskou tradicí*.

ISLÁM

1) Charakteristika předislámské Arábie

K náboženství: Charakterizovat teorie o možných podobách předislámského kultu, typologie křesťanství na Arabském poloostrově, charakterizovat arabské židy, možná role Ka'by v předislámském kultu, *dahr*, možné podoby předislámského ne-křesťanského a ne-židovského monoteismu.

Ke společnosti: charakteristika kmene s přesahem do role kmenů v dnešní arabské společnosti, role básníků, charakterizovat kmenové hodnoty a důvod jejich rozpadu před Muhammadovým prorockým vystoupením. Hospodářská situace v severní a jižní Arábii, karavanní obchod a interpretace jeho možného vlivu na vznik islámu.

2) Muhammad a raná muslimská obec

Charakteristika situace v Mekce, *hidžra*, charakteristika situace v Medíně. Kým byl Muhammad v Mekce, kým v Medíně. Sociální akcenty islámu. Kdo tvořil podle Medínské smlouvy *ummu*. *Džihád*-co to je, kým a za jakých okolností má být podle práva veden. Vliv bitev s Mekkánci na soudržnost (popř. existenci) rané *ummy*. *Interpretace možného konfliktu Muhammada s židy-tradiční pohled vers. pohled Patricie Crone a Michaela Cooka. Muhammadova smrt a rozkol rané muslimské obce.*

3) Korán a sunna

Korán: Způsob jakým na Korán hledí muslimové-srovnat s Biblií a Tórou. Způsob, jakým byla otázka autenticity potvrzena či napadena islamology a arabisty. Obsah Koránu, typologie a zaměření *súr*, redakce textu Koránu-kdy, kým, jak, kanonická různost. Exegese Koránu-středověká, modernistická, současná. Vztah *ší'y* a kanonické redakce Koránu.

Sunna: Co to je, charakterizovat témata, způsob redakce, kategorizace výroků, role *sunny* v životě muslima, v *šarí'e*.

4) Islámská profecie

Charakteristika termínů *nabí*, *rasúl*, etnický varovatel. Charakteristika termínu „prorok“ dle islámských východisek-srovnat se starozákonním pojetí proroků. Muhammadovo sebeepochopení v jednotlivých stádiích jeho působení. Charakterizovat islámské a koránské pojetí Adama, Abrahama, Mojžíše, Ježíše a srovnat je s jejich starozákonním a novozákonním pojetím.

5) Šarí'a

Charakteristika pojmů *šarí'a*, *bid'a*, *fiqh*. Hlavní zdroje islámského práva. Právní školy a jejich představitelé. Charakteristika a příklady klasifikace lidských činů do pěti kategorií. Rodinné právo, dědické právo a nadace, trestní právo. Pojetí státní moci od Muhammada do r. 1922. Role *šarí'y* v ústavách moderních národních států, příklady: Egypt, Turecko, Saúdská Arábie. Prvky *šarí'y*, které se neshodují s Všeobecnou deklarací lidských práv OSN-podrobně charakterizovat.

Jinověrci, jejich klasifikace a postavení (práva, povinnosti, omezení) od Muhammada do současnosti.

6) Osoby „blízké Bohu“-awlijá'

Charakteristika osoby „blízké Bohu“, *walího*, jak je okolím rozpoznán, typologie *awlijá'* co je to *baraka*, kult osob „blízkých Bohu“, problematika dělení religiozity na „lidovou“ a „vysokou“. Srovnat s křesťanským pojetím svěťce a s židovským konceptem *cadika*.

7) Islámský reformismus

Charakterizovat vlivy (vnější i vnitřní), které vedly k jeho vzniku. Významné osobnosti, školy, myšlenkový vývoj a vliv na současné podoby sunnitského islámu.

8) Islámská mystika

Vysvětlit pojmy „súfismus“, *tasawwuf*, charakterizovat co je to „mystika“ z pohledu křesťanské teologie a z pohledu religionistiky, nastínit počátky a současný stav bádání o islámské mystice. Charakteristika *súfijů* a osob blízkých Bohu, Korán jako hlavní zdroj islámské mystiky, prorok Muhammad jako dokonalý člověk z pohledu islámské mystiky, *tariqa* jako cesta k Bohu, *tariqy* jako společenství *súfijů*. Islámská mystika dnes.

9) Ší'a

Charakteristika *ithná'ašariji* a *sab'iji*, věrouka a náboženská praxe. Charakteristika sunnitských anti *ší'itských* traktátů. (Vybrat si jeden a charakterizovat jeho argumentaci.)

10) Sunnitská věrouka

Vysvětlit termín „ortodoxie“ v křesťanském kontextu a uvést do jaké míry je přenositelný do islámské rozpravy. Srovnat význam „ortodoxie“ a „ortopraxe“ v sunnitském islámu.

Představit způsoby jakými se *qadaríja*, *džabrija* a sunnitská „ortodoxie“ vztahují k otázce svobody lidské vůle-srovnat s pelagianismem a učením Augustina o svobodné vůli člověka. Způsob jakým se *mu'tazila*, antropomorfisté a ortodoxie staví k tomu kdo je Bůh , jak tvoří a co jsou krásná jména Boží. Čím je Korán z hlediska sunnitské „ortodoxie“ a jak je/není možno s ním nakládat?

INDICKÉ TRADICE

1) Ústní charakter indických tradic

Různé žánry (védy, upanišady, itihásy, purány, poezie); základní charakteristika obsahu a účelu; rituál a počátky vědeckého myšlení v Indii; problémy s překlady a interpretací.

2) Významné příběhy spojené s důležitými božstvy

Atributy, symboly a ikonografie inspirované těmito příběhy.

3) Charakteristika nejdůležitějších filosoficko-náboženských škol (*daršanů*)

Hlavní témata a pojmy spojené s významnými osobnostmi; způsoby argumentace; nejvíce se zaměřit na *sámkhju*, *jógu*, *njáju*, a *védántu*.

4) Interpretace vybrané pasáže *Bhagavadgíty*

Z českého překladu (Filipský – Vacek); u absolventů sanskrutu i s přihlédnutím k originálu; srovnání různých exegetických postojů (Šankara, Rámánudža, někdo z moderních exegetů).

5) Pojetí božství a člověka v různých indických tradicích

Višnuistické, šivaistické, šáktovské, tantrické směry; poukázat na různá chápání (jednota-odlišnost člověka a božstva; personální a impersonální důrazy).

6) Rituály, meditace, etika; svátky, poutní zvyklosti a místa různých tradic

7) Pan-indické postavy a role v různých tradicích

Bráhman, asketa, král; vztah učitel-žák; problematičnost interpretací tzv. kastovního systému.

8) Setkávání Západu s indickými tradicemi v dějinách

Starověk a středověk; reformní hnutí v kontextu koloniální Indie 19. a první poloviny 20. století; přetváření tradičních ideálů a identit ve spojení s moderní komunální a nacionální politikou.

9) Tradičnější i inovativní skupiny s kořeny v Indii, které působí v euroamerickém okruhu

Rámakršnova misie, Transcendentální meditace, hnutí Haré Kršna, Jóga v denním životě, Sahadža jóga, Ánanda-márga, Brahma-kumáří, hnutí Bhagavána Radžníše.

10) Srovnání vybrané indické tradice s některým abrahámovským náboženstvím

V první fázi charakterizovat rozdílná východiska různých kultur, v druhé fázi se zamyslet nad hermeneutickými problémy studia odlišných kultur (problematický pojem „hinduismus“; textocentrismus; tempocentrismus; nedávná kritika západních interpretací Indie inspirovaná konceptem orientalismu E. Saída).

BUDDHISMUS

1) Hlavní témata, základní pojmy a charakteristika nejstaršího buddhismu

Uutrpění, žizeň, *nibbána*, *skandha*, *džhána*, řetězec vzájemně závislého vznikání.

2) Pálijský kánon a další uznávané texty starého buddhismu

Jako *Milinda-pañhá*, *Višuddhi-márga*). Interpretace vybrané pasáže kánonu v českém překladu.

3) Charakteristika mahájánových směrů

Různé teorie o vzniku mahájány; základní rozdíly oproti staršímu buddhismu; šíření mimo území Indie a vznik nových specifických forem (*čchan*, amidovské směry, japonský zen). Mahájánové texty a kult súter.

4) Filosofické školy buddhismu

Základní přehled starých i mahájánových škol, jejich důležitá témata a pojmy (pokud je známe, tak i osobnosti); charakteristika argumentace.

5) Tantrický (či severní) buddhismus

Charakteristika, vznik v Indii, šíření; tibetský buddhismus a jeho různé školy (základní historický přehled, specifičnost).

6) Meditace, etika, rituály a kalendáře různých buddhistických tradic

7) Významné příběhy spojené s důležitými postavami různých buddhistických směrů

Atributy, symboly a ikonografie inspirované těmito příběhy.

8) Reformní hnutí v buddhistických zemích v 19. a 20. století

Setkávání Západu s buddhismem, jeho různé interpretace a hodnocení ze západní perspektivy (srovnávání s křesťanstvím, hledání „racionálního náboženství“, spojování se sociálními reformami, nepochopení filosofů).

9) Tradičnější i výrazně inovativní buddhistické skupiny v euroamerickém okruhu ve 20. století

Učitelé théravádoví, dharma a americká kontrakultura, tibetské směry, zenové školy.

10) Srovnání vybrané buddhistické tradice s některým abrahámovským náboženstvím

Nejprve charakteristika shod a rozdílů, dále pak diskuse hermeneutických problémů spojených s interpretací odlišných kultur (problematičnost pojmu „buddhismus“; diskuse o tom, zda je buddhismus „náboženství“ či „filosofie“, nebo ještě něco jiného; textocentrismus versus žitá tradice).

KŘESŤANSTVÍ

1) Hebrejské a řecké kořeny křesťanství

Vznik církve na půdě židovství a proces oddělování se křesťanství od judaismu; inkulturace křesťanství ve světě antické kultury a filosofie; různé podoby vztahů „Athén a Jeruzaléma“ u vybraných autorů období patristiky (Tertullian, Klement Alexandrijský...)

2) Scholastika

Toretické základy scholastiky položené Augustinem a Boëthiem; Cassiodorus a „septem artes liberales“; Anselm z Canterbury; Petr Abélard; Bonaventura; Albert Veliký a Tomáš Akvinský; Jan Duns Scotus; William Occam; ideové zdroje jednotlivých autorů a jejich vliv na další vývoj; různé podoby vztahu teologie a filosofie

3) Reformace a různé podoby protestantského křesťanství

Reformátoři a jejich působení; reformační konfese a symbolické knihy; typy bohoslužeb; luterská tradice; reformovaná tradice; novokřtěnci; britská reformace; evangelikálové; reformace vs. katolická reforma; specifika protestantismu ve srovnání s katolickým a pravoslavným křesťanstvím

4) Problematika tolerance a intolerance v dějinách křesťanství

Postoje k nežidům a nekřesťanům v Bibli; souvislost intolerance se vztahem církve a státu, pokonstantinovské křesťanství jako státní náboženství; vnitrokřesťanská (in)tolerance (postoje ke „kacířům“, vztahy mezi křesťanským Západem a Východem, reformace vs. protireformace); postoje křesťanů k židům, antijudaismus; postoje křesťanů k muslimům, zkreslený obraz islámu na Západě; představitelé tolerance v renesanci a humanismu (Mikuláš Kusánský, Erasmus Rotterdamský), reformaci (Castellio) či osvícenství (Lessing)

5) „Genderová“ problematika v dějinách křesťanství

Ženy v kanonických textech a v prvotní církvi, vliv křesťanství na postavení žen ve společnosti; role žen ve středověké církvi a společnosti; ženy v renesanci a reformaci, „hon na čarodějnice“; emancipace žen a křesťanství; nejvýznamnější ženské postavy Nového zákona a církevních dějin

6) Křesťanská Bible

Formování (židovského a) křesťanského kánonu; Bible v originálních jazycích a ve významných překladech; přístupy k Bibli v různých církevních tradicích; druhy biblických spisů, literární žánry; různé způsoby výkladu, exegetické metody

7) Utváření křesťanské věrouky

Věroučné spory v raném křesťanství, křesťanství a gnostické směry; první nicejský koncil, okolnosti jeho svolání a jeho výsledky; dogmatické spory na dalších ekumenických koncilech; tzv. nechalcedonské církve

8) Katolický Západ a pravoslavný Východ

Západní a východní liturgie; církevní struktura na Západě a Východě; západní a východní dogmatika, srovnání teologických důrazů; vztah státu a církve v západním a východním křesťanství; východní katolické církve.

9) Křesťanské mnišství

Ideál křesťanského mnišství, srovnání s mnišstvím v mimokřesťanských náboženstvích; řeholní sliby a spiritualita; počátky křesťanského mnišství na Východě, Egypt (Antonín a Pachomius), basiliáni; katolické řeholní řády a kongregace (benediktini, žebravé řády, jezuité...)

10) Křesťanství a utváření západní civilizace

Křesťanská etika a humanizace západní společnosti; podíl křesťanství na zachování dědictví antické kultury a vzdělanosti; vliv křesťanství v právních dějinách; křesťanství a lidská práva; vliv křesťanství v dějinách umění; křesťanství a moderní kultura

B) Okruhy otázek k SZZk (Mgr.) - moderní a současná religiozita

1) Židovské myšlení po holocaustu

Pojmy "holocaust", "genocida"; historické pozadí; pasivita *versus* židovský odboj; interpretace holocaustu; "průmysl holocaustu"; holocaust a vznik státu Izrael; *Lilith* - (*Primo Levi*); *Rudolf Vrba* – *zpráva o Osvětimi*; židovský anti-sionismus.

2) Současné křesťanství

Početnost a rozšíření jednotlivých směrů křesťanství; ekumenismus; diskutovaná etická témata; současný stav vztahů křesťanství s jinými náboženstvími (zvláště s judaismem a islámem); nové směry v křesťanské teologii (teologie sekularizace, teologie osvobození, feministická teologie, teologie třetího světa, teologie ovlivněná moderní vědou...)

3) Diskuse o vymezení nových náboženských hnutí

Pojmy sekta, kult, alternativní náboženství, kulturní inovace versus kulturní import. Reflexe rámce, ve kterém diskuse probíhá: od M. Webera k W. S. Bainbridgovi a nejnovějším trendům.

4) Akademické studium nových náboženských hnutí ve vztahu k antikultovním skupinám a médiím.

Diskuse teorií konverze, postavení autority a modelů rodinných vztahů v nových náboženstvích.

5) Problémy výzkumu v nových náboženských skupinách

Vyrovnaní se s evangelizací, profesionálním PR, uzavřeností a nedůvěrou členů.

6) Zájem obyvatel českých zemí o indické tradice

První kontakty, situace za první republiky, po druhé světové válce). Skupiny působící v současné ČR (Jóga v denním životě, hnutí Haré Kršna, Česká hinduistická společnost, Sahadža jóga, skupiny inspirované Rámanou Maháršim).

7) Zájem obyvatel českých zemí o buddhismus

První kontakty, situace za první republiky a po druhé světové válce). Různé skupiny působící v současné ČR (Bódhi, Buddha-mangala, Kwan-um, Gelug-pa, Diamantová cesta).

8) Islámský „fundamentalismus“

Uvést k jakému prostředí se termíny náboženský „fundamentalismus“, „integrismus“ vztahují, proč je/není vhodné je aplikovat na proudy islámského reformismu, reformní proudy charakterizovat. Charakterizovat termín „islamismus“, uvést s jakými reformními proudy bývá nejčastěji spojován, zhodnotit, zda je to opodstatněné či nikoli.

9) Deprivatizace náboženství od konce 70. let 20. století

Objasnit pojmy privatizace /deprivatizace náboženství, charakterizovat a interpretovat vlnu návratu náboženství do veřejné sféry v rámci judaismu, křesťanství a islámu.

10) České křesťanství

Katolická církev v českých zemích a její vývoj od vzniku Československa do současnosti; vznik a vývoj církve českobratrské evangelické; vznik a vývoj církve československé (husitské); další křesťanská vyznání v českých zemích; ekumenické vztahy; zastoupení jednotlivých církví v dnešní ČR a jejich role v české společnosti

C) Okruhy otázek k SZZk (Mgr.) - teorie a metodologie religionistiky

1) Angažovaná religionistika

Nenormativní sebepochopení religionistiky versus pokusy o její instrumentalizaci; kritika versus apologie; religionistika jako „spásná disciplína“ (Eliade); praktické cíle religionistiky (J. Wach); transformace oboru podle W.C. Smitha; současné diskuze.

2) Fenomenologie náboženství jako dílčí religionistická disciplína

Fenomenologie náboženství (f.n.) a srovnávací religionistika; předpoklady f.n. (Schleiermacher, Dilthey, Husserl); vývoj f.n.; zástupci; aspekty; problematika spojená s fenomenologickým „rozuměním“ (Verstehen); f.n. v pohledu současné religionistiky.

3) Interpretace náboženství

Hermeneutika jako teorie interpretace; hermeneutické přístupy v religionistice (Wach, Eliade, Waardenburg, Paden); introspektivní hermeneutika a její kritika (C. Geertz); hermeneutická povaha religionistického výzkumu a jeho objektivita/subjektivita.

4) Religionistika a její „předmět“

Problémy s definicí náboženství: reflexe východisek, rámce a paradigmatu badatelů. Kulturní podmíněnost konceptu „náboženství“; normativní a „otevřené“ definice náboženství; pragmatické přístupy k vymezení náboženství; současné konceptualizace „náboženství“; definice náboženství jako *conditio sine qua non* existence religionistiky? Návrh řešení z pohledu mimoevropských kultur, ve kterém náboženství není univerzálním všelidským fenoménem (F. Staal, S. N. Balagangadhara, T. Masuzawa).

5) Historické a mocenské podmínění vzniku a rozvoje religionistiky

Kritika orientalismu, kolonialismu a křesťanské ideologie (E. Said, S. N. Balagangadhara, R. King, S. Sugirtharádžová).

6) Posvátné jako pojem religionistického metajazyka?

Vztah mezi jazykem vědy a předmětovým jazykem; sociologické versus fenomenologické (psychologické) uchopení náboženství (Durkheim a Otto); problém „redukcionismu“ v religionistice.

7) Sebepochopení aktérů v religionistickém výzkumu

Etnografické „from the native’s point of view“ a religionistika; W.C. Smith a jeho radikální požadavky; Waardenburgův výzkum intencionality; napětí mezi sebepochopením aktérů a religionistickým výzkumem; současné diskuze.

8) Náboženská zkušenost coby předmět a předpoklad religionistického výzkumu

Náboženská zkušenost coby předmět a předpoklad religionistického výzkumu; výzkum a podstata náboženství dle Otta; posvátné, numinózní a jeho momenty; posvátné jako kategorie apriori, Otto a Schleiermacher; nové diskuze.

9) Česká religionistika

Počátky, osobnosti, tendence, koncepce, problémy.

Schválil Mgr. Martin Fárek, Ph.D., vedoucí katedry religionistiky
a doc. ThDr. Ivan Štampach, garant magisterského studia religionistiky.